

Pozorování kormoránů malých (*Phalacrocorax pygmeus*) v národním parku Hortobágy (Maďarsko)

Observation of the Pygmy Cormorants (*Phalacrocorax pygmeus*) in Hortobágy National Park (Hungary)

Milan Janoušek⁽¹⁾ & Lubor Urbánek⁽²⁾

⁽¹⁾ Lačnov 299, 568 02 Svitavy, e-mail: janousek.sy@seznam.cz

⁽²⁾ TGM 653, 570 01 Litomyšl, e-mail: ddm@litomysl.cz

Maďarské národní parky jsou díky přijatelnému dosahu a pestré přírodě relativně častým cílem českých ornitologů, kteří se chtějí seznámit především se stepními či mokřadními druhy ptáků, jež se na našem území již nevyskytují nebo se vyskytují vzácně.

Ve dnech 2. 7. – 6. 7. 2001 uskutečnila skupina východočeských ornitologů (F. Jetmar, J. Mach a autoři tohoto příspěvku) cestu do známých maďarských národních parků Hortobágy a Kiskunság. Během pobytu jsme mohli pozorovat a obdivovat některé, pro našince vzácnější druhy ptáků – dytíka úhorního *Burhinus oedicnemus*, dropa velkého *Otis tarda* a mandelíka hajního *Coracias garrulus* v NP Kiskunság či volavku vlasatou *Ardeola ralloides*, ibise hnědého *Plegadis falcinellus* nebo ťuhýka menšího *Lanius minor* v NP Hortobágy.

Mezi druhy, které jsme chtěli pozorovat ve volné přírodě patřil i kormorán malý *Phalacrocorax pygmeus*. Setkání s ním ovšem předčilo naše představy, zejména pokud se počtu týká. Kormorány malé a různé druhy brodivých ptáků jsme zjistili poprvé na soustavě rybníků Hortobágyi halastó v NP Hortobágy. Zde jsme také dne 3. 7. okolo 20.00 hodiny měli možnost pozorovat jejich přilet a posléze hřadování na nocovišti. Podle našeho odhadu se na lokalitě zdržovalo v tu dobu přibližně 550 ptáků, usazených v nízkém vrbovém porostu. Vzhledem k tomu, že ptáci byli pozorováni počátkem července, lze usuzovat na jejich místní původ.

Kormorán malý hnízdí v Evropě zejména na Balkánu a v okolí Černého moře, když nejpočetnější je stále v dunajské deltě, kde hnízdilo od konce sedmdesátých do počátku devadesátých let odhadem na 4000 párů. Celková evropská populace (kromě evropské části Ruska a Turecka) čítala asi 5000 párů (MICHEV & WEBER 1997). Vyšší početnost pro oblast dunajské delty uvádí pak MUNTEANU (2000), a to přibližně 6500 párů pro rok 1998. V samotném Maďarsku zahnízdil kormorán malý poprvé v roce 1988 v Poroszló a od roku 1991 každoročně několik párů vyvádí mláďata na Hortobágyi. Z roku 1996 je uváděno celkem 13 hnízdicích párů, v tomtéž období se silně zvýšily i počty potulných nehnízdících ptáků, kdy na podzim let 1995 a 1996 velikost hejn dosahovala počtu 40 – 50 ex. (HARASZTHY 2000).

Mimo Evropu hnízdí kormorán malý ještě v okolí Kaspického moře a Aralského jezera a v oblasti Perského zálivu v jihovýchodním Iráku.

Globální početnost se v posledních desetiletích snížila a podle současných údajů se pohybuje v rozmezí 44690 – 54110 jedinců (ANONYMUS 2001), což si vynutilo zařazení do seznamu celosvětově ohrožených druhů.

Přesto, že nemáme k dispozici nejnovější údaje o vývoji početnosti maďarské populace, i s přihlédnutím k názoru některých autorů o posunu areálu kormorána malého od jihovýchodu směrem na historická hnízdiště (tedy také na maďarské území, MOŠANSKÝ 1994), se domníváme, že počet pozorovaných ptáků je zajímavý už tím, že představuje zhruba jedno procento celosvětové populace druhu mimo hlavní oblast rozšíření v Evropě.

Summary

Approximately 550 individuals of the Pygmy Cormorant *Phalacrocorax pygmeus* were observed roosting on Hortbágyi halastó fishponds (Hortobágy National Park, Hungary) during an excursion on 3 July 2001. Birds roosted on willow trees.

Literatura

- ANONYMUS: <http://www.birdlife.net/species/index.cfm>
HARASZTHY L. (ed.) 1998 (2000): Magyarország madarai. *Mezőgazda Kiadó, Budapest.*
MICHEV T. & WEBER P., 1997: Pygmy Cormorant. In HAGEMEIJER, W.J.M. & BLAIR M.J. (eds.): The EBCC Atlas of European Breeding Birds: Their Distribution and Abundance. *T. & AD Poyser, London.*
MOŠANSKÝ A., 1994: Hniezdenie kormorána malého (*Phalacrocorax pygmeus*) na Slovensku. *Moravský ornitolog 1: 4-7.*
MUNTEANU D., 2000: Romania. Pp 481-501 in HEATH M.F. & EVANS M.I. (eds.) Important Bird Areas in Europe: Priority sites for conservation. 2: Southern Europe. *Cambridge, UK: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No. 8.).*